

Parochiespiritualiteit

Jaargang 16 | nummer 1 | maart 2020

“Ik zal u niet verweesd achterlaten!”

Centrum voor Parochiespiritualiteit

Heijendaalseweg 300

6525 SM Nijmegen

Tel: 024 - 35 58 029

E-mail: cps.nijmegen@kloosterbrakkenstein.nl

Website: www.parochiespiritualiteit.org

Verschijnt tweemaal per jaar

Volg ons

op Facebook

en op Twitter

Wie zag dit aankomen, een conferentie over parochievernieuwing en evangelisatie in no-time volgeboekt met meer dan duizend deelnemers?! Het laat zien hoe sterk de honger is in onze tijd naar geestelijke bloei, vitaliteit, en groei. Jezus zei, “Ik zal u niet verweesd achterlaten,” (Joh. 14,18) en nu komt Hij ons alweer tegemoet. Zijn Heilige Geest reikt ons en onze zoekende geloofsgemeenschappen nieuwe kansen aan door middel van geïnspireerde mensen, leerzame ontmoetingen, opbouwende ervaringen en goede principes.

In deze nieuwsbrief, uitgegeven ter gelegenheid van de conferentie ‘De missionaire parochie - Als God renoveert’ (Oudenbosch, 24-25 maart 2020) leest u over hoe de zending van de parochie gestalte kan krijgen in het hier en nu. Wij hebben het hier niet alleen over de twee boeken, *Als God renoveert* van de Canadese priester James Mallon en *Rebuilt*, van de Amerikaanse priester Michael White en zijn pastoraal medewerker Tom Corcoran, die aanleiding zijn geweest voor deze bijeenkomst, maar ook over parochies die al aan de slag zijn gegaan met principes uit deze boeken.

Waarom wilden mensen daaraan beginnen? Wat in de boeken spraken hen aan? Welke uitdagingen hebben ze ondervonden in de pastorale praktijk? Welke vruchten zijn tot nu toe voorgekomen? Verder vindt u hier ook tips en ideeën voor na de conferentie. Want dit is pas het begin! Veel plezier en vooral veel inspiratie! (TS)

IN DIT NUMMER

- “Ik zal u niet verweesd achterlaten!” 1
- ‘Parochievernieuwing: het is nu of nooit!’ 2
- ‘Als God renoveert geeft nieuwe energie in mijn roeping’ 2
- ‘Er is een vernieuwing van het hart nodig!’ 3
- ‘Vernieuwd in mijn priesterschap’ 3
- ‘Dit proces laat niemand ongemoeid’ 4
- Ná de conferentie? 4

‘Parochievernieuwing: het is nu of nooit!’

Marjo Hoogenbosch • pastoraal werker • H. Clara en Franciscus parochie • Nieuwkoopse Plassen en Kaag en Braassem

Hoe is het boek *Als God renoveert* gepresenteerd in uw parochie?

‘Via het CPS maakte ik kennis met het boek. De openingszin kwam zo bij mij binnen! “Die Jezus interesseert me niet, we willen kaarten.” Dat is precies wat ik signaleer in mijn parochie. Ik ben met mijn collega’s in het boek gedoken tijdens de leesgroep van het CPS en Luce (verbonden aan de Tilburg School of Catholic Theology). We ervaren als team de noodzaak: als we nu niet aan de slag gaan, dan nooit! Als voorbereiding op de conferentie lazen we met 35 parochianen het boek. Bijzonder is de ervaring van de verschillende generaties. Jongeren zeggen: dit is geweldig! Ouderen reageren: maar dit is ons vroeger nooit verteld, heb ik dan ook een missie?! Dat maakt het helemaal nieuw voor iedereen.’

In uw parochie is al een vernieuwd traject voor de sacramentenvoorbereiding.

‘Ja, vier jaar geleden zijn we gestart met het project ‘Het Anker’ voor de eerste communievoorbereiding en daarin is de toon van het boek te herkennen. We waren al een tijd ontevreden over de sacramentenvoorbereiding. Het waren allemaal onzichtbare eilandjes die van tijd tot tijd eventjes zichtbaar waren in de parochie. Dat moest anders. We kwamen op het pad van

FamCat, een project in Antwerpen. Daar is de voorbereiding voor de communie gekoppeld aan de eucharistieviering. Dat sprak ons aan.’

Wat zijn de grootste uitdagingen geweest in het realiseren van de nieuwe voorbereidingen in jullie parochie?

‘De weerstand van vrijwilligers, ouders en voormalige bestuurders bleek de belangrijkste uitdaging. Het is heel belangrijk om als team goed te weten wát je wilt en wáárom je dat wilt. “Opdat je er ook zelf in blijft geloven.” Sta als team altijd open voor feedback van de deelnemers en wees altijd bereid je eigen ideeën hierop aan te passen. Wat ook een uitdaging blijkt te zijn: de verbinding blijven zoeken met het geheel. Om te voorkomen dat je nieuwe plannen opnieuw eilandjes worden!’

Wat heeft uzelf het meest geraakt in het hele proces?

‘De ondertitel *De parochie van onderhoud naar bloei* was mij uit het hart gegrepen. Ik had al jaren geleden het gevoel een parochiële ‘verzorgster’ te zijn. Maar ik vond geen weg om uit die klem te komen. Door het boek voel ik me opgetild en optimistisch.’

‘Als God renoveert geeft nieuwe energie in mijn roeping’

Annemiek Buijs-Tuytelaars • pastoraal werker • Catharina parochie • Oosterhout

Wat spreekt u aan in het boek *Als God renoveert*?

‘Het biedt een opbouwend punt aan de horizon. De auteur beschrijft zijn weg in de realiteit. Het boek inspireert om onze weg te zoeken. Het geeft me nieuwe energie om in mijn roeping te staan als pastoraal werker voor jonge gezinnen.’

Hoe vond u het om deel te nemen aan de leesgroep van het CPS over het boek van Mallon?

‘Wij hebben als team de leesgroep gevolgd. Het samen reizen, eten en voorbereiden bleek een mooie vorm van teambuilding. Een aantal zaken bepalen hoe je reageert op datgene wat *Als God renoveert* aanreikt: je levensgeschiedenis, je positie in het pastoraal team en de kerk, en de werkdruk die je ervaart.’

Hebben jullie al iets in de praktijk kunnen brengen in uw parochie n.a.v. het boek?

‘Jazeker! Rondom de familiecatechese van de eerste communie, hebben we vrijwilligers gevraagd om mensen welkom te heten vanaf de deur. Binnen de oudercatechese hebben we

meer tijd ingeruimd voor ouders om met elkaar in gesprek te gaan over de inhoud. We proberen de zondag meer centraal te stellen in onze pastorale activiteiten. En de *Alpha cursus* is al met de tweede ronde bezig.’

Welke droom heb je voor jouw parochie?

‘Een droom is altijd leuk want alles is dan mogelijk! Ik zou het geweldig vinden als het ons lukt in de Catharinaparochie om van geloven een echt werkwoord te maken. Een gemeenschap van mensen die vanuit een verlangen in hun hart elkaar in geloof ontmoeten.’

Wat is hierin de uitdaging?

‘Om de droom te matchen met de dagelijkse werkelijkheid in de parochie! Om hoopvol te blijven en te blijven focussen op kansen die zich aanbieden. Ook al gaan die een andere weg in dan je bedacht had. Het helpt dat ik in mijn functie een aantal nieuwe initiatieven ontwikkel binnen de parochiegemeenschap. Dat geeft kansen om zaken meteen anders neer te zetten. En te blijven vertrouwen dat het uiteindelijk aan God is en niet aan mij. Laat de Geest maar zijn werk doen. Moeilijk voor een persoon die graag alle touwtjes in handen heeft!’

‘Er is een vernieuwing van het hart nodig!’

Geert Verbustel (51) • zelfstandig verzekeringsmakelaar en diaken • parochie Dendermonde • Dendermonde (Vlaanderen)

In Dendermonde moeten 14 voormalige parochies smelten tot één nieuwe parochie. Geert maakt samen met nog twee diakens en twee priesters deel uit van het pastorale team van deze parochie. Via de promotor van zijn master-scriptie theologie in Leuven, werd Geert op het spoor gezet van het boek *Als God renoveert*. En sindsdien heeft het hem niet meer losgelaten.

Wat heeft hem zo geraakt in het boek? “Ik werd gegrepen door de combinatie van een sterke theologische basis - uitleg van de kerkelijke documenten over evangelisatie - én de ver-

taling ervan naar de concrete praktijk. Het gaat om de inwendige verandering, er is een vernieuwing van het hart nodig!” Hij probeert nu zijn pastoraal team met het gedachtegoed van *Als God renoveert* en ook *Rebuilt* bekend te maken. Als grote winst noemt hij het feit dat dit pastorale team sinds een jaar elke maand op een avond bij elkaar komt om met elkaar te eten en te bidden. Geert: “We zijn van ‘einzelf-gangers’ nu ‘een groep’ geworden.” Hij hoopt dit initiatief uit te breiden naar een bredere groep in de parochie, mannen en vrouwen.

Wat hoopt hij voor de toekomst? Geert werkt aan een tweede scriptie over *Als God renoveert* en hoopt concrete toepassingen van *Als God renoveert* op het spoor te komen in Vlaanderen. Zelf hoopt hij in Dendermonde aan de slag te gaan met de *Alpha cursus*. Geert: “We zitten nu als gelovigen op zolder. We moeten afdalen naar de kelder, om de mensen te ontmoeten daar waar ze zijn.” Verder hoopt hij de principes van *Als God renoveert* toe te passen bij de doopvoorbereiding en bij de vormselvoorbereiding. En hij droomt ervan, dat de zondagse Eucharistieviering in Dendermonde - net als bij fr. James Mallon in Halifax - een viering mag zijn, waarin jong en oud werkelijk mee-vieren en betrokken zijn.

‘Vernieuwd in mijn priesterschap’

Robert H.T. van Aken • pastoor van Sint-Oedenrode, Son en Breugel
pionier van *Als God renoveert* in de Lucaskerk van de Mariaparochie te 's-Hertogenbosch

Wat spreekt u aan in *Als God renoveert* en *Rebuilt*?

‘Beide boeken gaan tot de kern van het probleem. Ze hebben het lef om te benoemen wat er niet goed gaat in een parochie, waarom het niet goed gaat, en hoe je er iets aan kan doen.’

Hoe heeft u in de Lucaskerk in Den Bosch de parochievernieuwing in gang gezet?

‘Onze eerste stap was het pastoraal team en het parochiebestuur mee te krijgen in het ‘proces van omdenken’. Vervolgens hebben we met een kernteam gekeken naar alle gaven en talenten van onze parochianen en waar we deze zo goed mogelijk konden inzetten. We vormden teams. Het welkomsteam fungeert als het visitekaartje van de kerk. Zij heten mensen welkom en zijn een vraagbaak voor alles wat men wil weten. Het muziekteam zingt en musiceert ‘naar God toe’, in plaats van over God te zingen. Preken is net zo lastig om te veranderen als de muziek: begin er maar eens aan. Ik ben nu 20 jaar priester, maar heb toch het besluit genomen om anders te gaan preken. Ik preek nu persoonlijk, dicht bij mijzelf en het evangelie, levensveranderend, gestructureerd, concreet en met veel korte getuigenissen. Het grappige is dat je vaak denkt dat de parochianen veranderen door een andere preekstijl, maar ik veranderde.’

Wat heeft het teweeg gebracht in de parochie?

‘Een parochiegemeenschap die trots is op zichzelf en daarvoor durft om nieuwe mensen mee te nemen naar de zondagsmissen. De hoop keerde terug. Ineens kwamen er originele ideeën, donaties en handjes voor allerlei activiteiten. Maar het proces van parochievernieuwing heeft misschien wel het meest effect gehad op mij. Ik voel mij vreugdevoller en vernieuwd in mijn priesterschap.’

In uw huidige parochie heeft u opnieuw de weg van parochievernieuwing ingeslagen. Hoe pakt u het hier aan?

‘Op een geheel andere manier dan in de vorige. Ik ben gezegend met een groot pastoraal team met getalenteerde mensen. Met een speciaal ‘kinderteam’ hebben wij de eucharistievieringen onder de loep genomen en is er een muziekteam, koor- en welkomsteam ontstaan voor één zondag in de maand. Ik geniet van het enthousiasme, de talenten en vooral het vuur dat er ontstaat bij de jonge ouders. Met kleine stapjes vooruit.’

Wat is uw tip voor parochies die aan de slag willen met parochievernieuwing?

‘Pastoraat is geduld hebben en pastoraat is ploeteren. Pastoraat is gelukkig ook diepe vreugde, dankbaar en geweldig om te doen. Alles valt of staat met gebed, communicatie en leiderschap. Word zelf enthousiast, koop deze boeken voor alle werkgroepen, ga met het pastorale team naar de expertmeeting/leesgroep *Als God renoveert*, en doe alles met kleine stapjes.’

'Dit proces laat niemand ongemoeid'

Hadewijch Klaassen • Initiatiefgroep Parochievernieuwing • Titus Brandsma parochie • Wageningen

Wat spreekt u aan in het boek 'Als God renoveert'?

'Het boek van Mallon heeft me veel inzicht gegeven in de geschiedenis van de katholieke kerk. Waarom het vandaag de dag is zoals het is. Ook is het fijn om een serie praktische aanbevelingen te lezen. Dan kan ik vervolgens zelf mijn conclusies trekken uit het voorbeeld en het omvormen naar mijn eigen situatie. En dat was precies wat het boek mij aanreikte. Bovendien vind ik het prettig dat alle aanbevelingen gestoeld zijn op theologische en Bijbelse waarden. Dat maakte dat ze op hun plek vielen.'

Hoe geven jullie 'parochievernieuwing' vorm in jullie parochie?

'We staan aan het begin van het proces. Een initiatiefgroep van acht mensen is bereid gevonden om de kar te trekken

en het pastoraal team zo goed mogelijk te ondersteunen. De komende maanden houden we vier themabijeenkomsten rondom centrale thema's uit het boek van Mallon. Het CPS zal die avonden begeleiden.'

Wat zijn de uitdagingen in dit proces?

'Dit proces laat niemand van de betrokkenen ongemoeid. Het raakt namelijk aan je persoonlijke geloofsleven. Dat maakt het zo inspirerend. We merken dat er veel vragen opkomen bij zowel de initiatiefgroep als het pastoraal team. Het is belangrijk daar ruimte voor te maken.'

Hoe ziet u uw rol als 'aanjager'?

'Een van de belangrijke taken is zorgen dat het proces blijft bewegen. Van belang vind ik ook de zoektocht naar de waarde van iedere broeder en zuster die betrokken is bij dit proces. Ik ben ervan overtuigd dat God ieder van ons persoonlijk geroepen heeft om hieraan mee te doen. Dat vraagt een open houding en liefde voor elkaar, ook op momenten dat we elkaar nog niet goed begrijpen. Daar moeten we alert op zijn en ons heel bewust voor hoeden.'

Ná de conferentie?

Wat kunt u doen?

- Bekijk met elkaar in de parochie de **5 filmpjes** van fr. James Mallon (het zijn 5 filmpjes van 15 minuten) en spreek daarover met elkaar door. Alle belangrijke thema's van het boek *Als God renoveert* komen aan de orde. De filmpjes zijn te vinden op de website van missionaireparochie.nl of missionaireparochie.be
- Lees met elkaar **het *Als God renoveert* of *Rebuilt***. Om u hierbij te helpen heeft het CPS Leeswijzers ontwikkeld. Deze Leeswijzers zijn ook digitaal te vinden op parochiespiritualiteit.org
- Mobiliseer in uw parochie mensen om de beweging van vernieuwing van de parochie te dragen in **gebed!** Sluit aan bij wat er al is aan bijv. gebedsgroepen, rozenkransgebed of eucharistische aanbidding. Maak bijvoorbeeld een eenvoudig gebed dat mensen kunnen bidden - ook thuis - en laat dit afdrucken op een mooi kaartje.
- Bezoek **een Alpha trainingsdag** met een aantal mensen uit de parochie! De eerstvolgende dag is op zaterdag 5 september 2020 in Veenendaal. Leer daar hoe u een Alpha cursus kunt starten in uw parochie en wat hiervoor nodig is. De Alpha cursus is een kennismaking met het christelijke geloof, afgestemd op buiten-kerkelijken. De Alpha cursus

is de cultuurverandering in uw parochie in het klein: samen eten, luisteren naar een inspirerende spreker of dvd, met elkaar delen over (de kern van het) christelijke geloof. Daarnaast biedt de Alpha cursus een structuur om leiders op te leiden. Meer informatie, kijk op alphanederland.org

- Meld u aan voor onze digitale nieuwsbrief via cps.nijmegen@kloosterbrakkenstein.nl Dan blijft u op de hoogte van toekomstige activiteiten, initiatieven en ondersteuning op het gebied van parochievernieuwing.

Voor meer informatie: parochiespiritualiteit.org

Zie hieronder een greep uit ons aanbod!

Lezing/ workshop over ***Als God renoveert* en *Rebuilt*** op **zondagmiddag 26 april 2020** op vakantieconferentie Celebrate te Voorthuizen Inleider is Mirjam Spruit, staf-medewerkster van het CPS.

Bezinningsdag over **Liefde en Eucharistie bij kerkvader Augustinus** op **zaterdag 9 mei 2020** in Nijmegen. Spreker is **diaken Eugène Brussee**.